



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

17.05.2018 року

м. Кропивницький

№ 4 -р/к

Справа №01- юр.с./01-18

Про закриття провадження у справі
у зв'язку з виконанням рекомендацій

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали справи №01-юр.с./01-18 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Кіровоградською міською радою (25022, вул. В.Перспективна, 41, м. Кропивницький, Кіровоградська область, код ЄДРПОУ 26241020) (на даний час Кіровоградську міську раду перейменовано на міську раду міста Кропивницького), розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 15.01.2018 №1-рп/к та подання про попередні висновки у справі від 16.04.2018 №11-П/юр.с.

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ.

- (1) Вчинення Кіровоградською міською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку ритуальних послуг.

2. ВІДПОВІДАЧІ.

- (2) Відповідачем у справі є Кіровоградська міська рада (на даний час Кіровоградську міську раду перейменовано на міську раду міста Кропивницького).

3. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ.

- (3) Справу порушено у зв'язку з наявністю в діях Кіровоградської міської ради ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у

вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку ритуальних послуг в територіальних межах міста Кропивницький, у зв'язку з виконанням рекомендацій Відділення від 19.12.2016 року №01-11/30-рк/к в неповному обсязі.

- (4) Міською радою на виконання винесених Відділенням рекомендацій від 19.12.2016 року №01-11/30-рк/к не були вжиті заходи щодо зняття додаткових адміністративних бар'єрів вступу суб'єктів господарювання на товарний ринок ритуальних послуг, а саме Положення щодо порядку організації поховання та надання ритуальних послуг населенню міста Кіровограда, затвердженого рішенням Кіровоградської міської ради від 28.02.2006 року №1734 в частині переліку документів, які необхідно долучити до заяви, яка подається до ритуальної служби для укладення договору про надання ритуальних послуг не було приведено у відповідність до вимог пункту 8.1 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 року №193.
- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 15.01.2018 №1-рп/к розпочато розгляд справи №01-юр.с/01-18 у зв'язку з наявністю в діях Кіровоградської міської ради ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку ритуальних послуг.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (6) Законом України «Про захист економічної конкуренції» від 26.11.1993 року №3659-ХІІ, врегульовано, зокрема, питання щодо державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції.
- (7) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (8) Так, в частині першій статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зазначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю. Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію. Тобто, органи місцевого самоврядування на підвладних їм територіях повинні сприяти розвитку конкуренції на будь-якому ринку, в тому числі і на ринку ритуальних послуг, і не

допускати будь-яких дій, які можуть призвести до монополізації ринків, в тому числі і ринку ритуальних послуг.

- (9) Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 року № 280/97-ВР визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
- (10) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування» міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (11) Питання організації діяльності в галузі поховання померлих на даний час врегульовані чинними нормативно-правовими актами, зокрема:
 - Законом України «Про поховання та похоронну справу» від 10.07.2003 року №1102-IV (далі – Закон);
 - Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу» від 19.11.2003 року №193.
- (12) Статтею 8 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 Закону, створюють ритуальні служби.
- (13) Відповідно до пункту 3 частини 2 статті 8 Закону, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, в межах своєї компетенції, зокрема, затверджує типове положення про ритуальну службу.
- (14) З метою реалізації вищезазначеного Закону, наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 року №193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу» (далі – Наказ) затверджено, зокрема, типові положення про ритуальну службу в Україні (далі – Типові положення).
- (15) Керуючись вищезазначеними нормативно-правовими актами, виконавчим комітетом Кіровоградської міської ради розроблено та рішенням Кіровоградської міської ради від 28.02.2006 року №1734 затверджено «Положення щодо порядку організації поховання та надання ритуальних послуг населенню міста Кіровограда» (далі – Положення).
- (16) Пунктом 3 Положення передбачено, що організацію поховання померлих, надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та предметів ритуальної належності, будівництво і утримання місць поховання у місті здійснює спеціалізоване комунальне підприємство «Спеціалізований комбінат

комунально-побутового обслуговування населення» (на даний час – комунальне підприємство «Ритуальна служба-спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування», далі – Спецкомбінат), на який покладаються права і обов'язки ритуальної служби, передбачені діючим законодавством України та наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 року №193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу».

- (17) Пунктом 4 Положення також передбачено, що надання ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності може також здійснювати суб'єкт господарювання – Виконавець послуг, який згідно з вимогами вищезазначених нормативно-правових актів уклав договір із Спецкомбінатом про надання ритуальних послуг, механізм (порядок) укладення яких врегульовано пунктом 7 Положення, яким зокрема, передбачено, що при укладанні із суб'єктами господарювання, які виявили бажання працювати на ринку ритуальних послуг в межах міста Кропивницький, договорів про надання ритуальних послуг, Підприємством витребується із останніх перелік документів до відповідної заяви, а саме:

1. Копія Статуту.
2. Копія довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи.
3. Копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності.
4. Копія свідоцтва платника податку.
5. Перелік послуг, які пропонуються для надання суб'єктам господарювання незалежно від форм власності.
6. Документи, які підтверджують можливість здійснення суб'єктом господарювання заявленого переліку послуг, а саме:
 - штатний розклад або документ, що підтверджує кількісний склад працівників суб'єкта господарювання;
 - копія технічних паспортів на автотранспорт та спеціалізовану техніку суб'єкта господарювання, які задіяні в наданні послуг;
 - документи, що підтверджують відповідність автотранспорту, спеціалізованої техніки, інших виробничих засобів санітарним вимогам щодо надання такого виду послуг (зокрема договір з санітарно-епідеміологічною службою на проведення дезінфекційних робіт);
 - документи, що підтверджують відповідність умов праці, створених суб'єктами господарювання, правилам охорони праці на підприємствах ритуального обслуговування населення, затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики 06.10.2000 №271 (висновки інспекції охорони праці та інше);
 - тарифи, з якими суб'єкт господарювання буде здійснювати заявлені ритуальні послуги;
 - інформацію про режим роботи, місце знаходження та номери телефонів (факсу).

- (18) Проте, відповідно до п. 8.1 Типового положення суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені у встановленому порядку копії) такі документи:

- копію довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи;
- копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
- перелік послуг, що пропонуються для надання суб'єктом господарювання;

- режим роботи та номер телефону.
- (19) Протягом 14 робочих днів з дня отримання заяви територіальна ритуальна служба укладає з суб'єктом господарювання договір про надання послуг при наявності всього переліку документів, передбачених цим пунктом. Безпідставна відмова в укладанні договору не допускається, вона повинна бути аргументована.
- (20) Отже, витребування документів, передбачених підпунктами 1, 4 та 6 пункту 7 Положення – не передбачено пунктом 8.1 Типового положення.
- (21) При цьому слід зазначити, що відповідно до наданих Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства листом від 19.04.2017 року №7/11-4240 роз'яснень, перелік документів, зазначений в пункті 8.1 Типового положення є вичерпним, оскільки іншого законодавством не передбачено.
- (22) Таким чином, розширення даного переліку не допускається і є встановленням додаткового адміністративного бар'єру входження суб'єктів на даний товарний ринок.
- (23) Так, за дослідженням ринку ритуальних послуг в територіальних межах міста Кропивницький, проведеним Відділенням в продовж 2016 року та першого кварталу 2017 року, було встановлено, що однією із причин розірвання в одностороннього порядку з ініціативи Спецкомбінату договорів про надання ритуальних послуг із учасниками ринку (зокрема, з ПП «РІТУС ЦЕНТР», ФОП Сафронов В.А., ФОП Гаврилов О.М., ФОП Гаврилов Г.О.) було неподання останніми в повному обсязі документів передбачених пунктом 7 Положення, а саме тих, які не передбачені пунктом 8.1 Типового положення, зокрема:
1. Копію Статуту;
 2. Копію свідоцтва платника податків;
 3. Документи, які підтверджують можливість здійснення суб'єктом господарювання заявленого переліку послуг, а саме:
 - штатний розклад або документ, що підтверджує кількісний склад працівників суб'єкта господарювання;
 - копія технічних паспортів на автотранспорт та спеціалізовану техніку суб'єкта господарювання, які задіяні в наданні послуг;
 - документи, що підтверджують відповідність автотранспорту, спеціалізованої техніки, інших виробничих засобів санітарним вимогам щодо надання такого виду послуг (зокрема договір з санітарно-епідеміологічною службою на проведення дезінфекційних робіт);
 - документи, що підтверджують відповідність умов праці, створених суб'єктами господарювання, правилам охорони праці на підприємствах ритуального обслуговування населення, затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики 06.10.2000 №271 (висновки інспекції охорони праці та інше);
 - тарифи, з якими суб'єкт господарювання буде здійснювати заявлені ритуальні послуги;
 - інформацію про режим роботи, місце знаходження та номери телефонів (факсу).
- (24) Такі дії Спецкомбінату, як наслідок, негативно вплинули на стан конкуренції на ринку, оскільки призвели до одностороннього розірвання договорів та зниження рівні конкуренції та ринку протягом другого півріччя 2016 року майже у два рази.
- (25) Додатково зазначаємо, що Головним управлінням житлово-комунального

господарства міської ради на виконання наданих Відділенням рекомендацій був підготовлений проект рішення №1141 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення Кіровоградської міської ради від 28.02.2006 року №1734», який неодноразово на протязі 2017 року та поточного періоду 2018 року виносився на голосування сесій міської ради, але не був підтриманий депутатським корпусом. Причини, по яких даний проект не був підтриманий, не повідомлялись.

- (26) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (27) Таким чином, не вжиття міською радою міста Кропивницький заходів щодо зняття додаткових бар'єрів вступу на ринок ритуальних послуг в територіальних межах міста Кропивницький, кваліфікується як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку ритуальних послуг.

5. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (28) Таким чином, матеріалами справи доведено, що бездіяльність міської ради міста Кропивницького, в частині не вжиття заходів щодо зняття додаткових адміністративних бар'єрів вступу суб'єктів господарювання на товарний ринок ритуальних послуг, шляхом приведення Положення щодо порядку організації поховання та надання ритуальних послуг населенню міста Кіровограда, затвердженого рішенням Кіровоградської міської ради від 28.02.2006 року №1734 в частині переліку документів, які необхідно долучити до заяви, яка подається до ритуальної служби щодо укладення договору про надання ритуальних послуг у відповідність до вимог п. 8.1 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 року №193, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку ритуальних послуг.
- (29) За результатом аналізу матеріалів справи Відділенням було складено подання про попередні висновки у справі №01-юр.с./01-18 від 16.04.2018 року, вх. №11-П/юр.с. (далі – Подання). Копію Подання з відповідним супровідним листом було отримано нарочно загальним відділом міської ради міста Кропивницький 17.04.2018, вх. №2111.
- (30) У відповіді на Подання, міською радою міста Кропивницький листом від 18.04.2018 №1812/23-05-24 повідомлено про те, що міською радою міста Кропивницький, в тому числі і з врахуванням вимог Відділення, було прийнято рішення від 29.03.2018 №1572

«Про визнання таким, що втратило чинність рішення Кіровоградської міської ради від 28.02.2006 №1734» (далі – Рішення №1572), пунктом 2 якого зобов'язано комунальне підприємство «Ритуальна служба – спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування» при укладанні договорів із суб'єктами господарювання незалежно від форми власності, які надають ритуальні послуги та здійснюють поховання померлих громадян у м. Кропивницькому, керуватись Типовим положенням про ритуальну службу в Україні, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 №193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу».

- (31) Відтак, з прийняттям Рішення №1572 міською радою міста Кропивницький в ході розгляду справи №01-юр.с./01-18, бар'єри вступу на ринок ритуальних послуг в територіальних межах м. Кропивницький усунуто.
- (32) За таких обставин (виконання міською радою м. Кропивницький наданих Відділенням рекомендацій від 19.12.2016 року №01-11/30-рк/к), провадження у справі №01-юр.с./01-18 відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» підлягає закриттю.
- (33) На підставі вищевикладеного, керуючись статтями 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46 та 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3(2) і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 29 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ПОСТАНОВИЛА:

- (34) Закрити провадження у справі №01-юр.с./01-18 у зв'язку з виконанням міською радою м. Кропивницький, наданих Відділенням, рекомендацій від 19.12.2016 року №01-11/30-рк/к.
- (35) Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії -
голова Відділення



Л.Гречана